

CONSILIUL PENTRU DREPTURILE OMULUI AL NAȚIUNILOR UNITE

RAPORT COMUN PENTRU EXAMINAREA PERIODICĂ UNIVERSALĂ (UPR) A ROMÂNIEI

Configurat de

ASOCIAȚIA
ELEVILOR DIN
CONSTANȚA

Asociația Elevilor din Constanța (AEC) este prima asociație reprezentativă a elevilor cu personalitate juridică din România, pe deplin independentă. Înființată în 2013, a lucrat în special pe tema transportului pentru elevi și a abuzurilor de putere în educație.

FONPC facilitează dialogul și cooperarea pentru dezvoltarea, redefinirea și implementarea de politici publice care să asigure bunăstarea copiilor și tinerilor din România, folosind experiența și expertiza membrilor săi.

**Federația
Organizațiilor
Neguvernamentale
Pentru
Copil**

România

Federația Tinerilor din Constanța (FTC) este o organizație neguvernamentală înființată în 2016 din dorința de a forma o coaliție a elevilor și studenților implicați în mișcarea de reprezentare din Constanța. Misiunea principală a FTC este de a apăra interesele tinerilor.

ASOCIATIA VÂLCEANĂ A ELEVILOR

Asociația Elevilor Vâlceeni (AVE) este singura asociație independentă a elevilor din județul Vâlcea. Formată de elevi pentru elevi, aceasta le apără drepturile încă din 2018, oferindu-le sprijin în rezolvarea problemelor ce țin de sistemul educațional românesc.

Uniunea Studenților din România (USR) este una dintre cele mai mari federații studentești din țară, care reunește 105 organizații din 13 centre universitare, reprezentând direct interesele unui total de 450.000 de studenți la nivel național. Scopul federației este de a reprezenta, promova și apăra drepturile studenților.

Fiind o inițiativă globală a Fundației ONU, prezentă în peste 120 de țări din întreaga lume, **Girl Up** are ca principal obiectiv combaterea inegalității de gen. Echipa noastră este formată exclusiv din adolescenți din toată țara care vor să arate că locul fetelor și al femeilor este acolo unde se produce adevărata schimbare într-o comunitate.

Pentru contact, ne puteți găsi la următoarele adrese de e-mail:

office@asociatielevilor.ro, office@fonpc.ro, office@federatiatinerilor.ro,
asociatia.ave@gmail.com, asociatia.ave@gmail.com, office@uniunea-studentilor.ro,
girlup.romania@gmail.com

Cuprins

1. Educație	4
1.1. Transport	4
- Preuniversitar	4
- Universitar	5
1.2. Abuz sexual în școli	6
2. Discriminarea minorităților	9
2.1. Comunitatea romă	9
2.2. Comunitatea LGBTQI+	12

1. Educație

1.1. Transport

- Preuniversitar

Nevoia de asigurare a unor măsuri ferme pentru sprijinirea elevilor navetiști a fost semnalată de către Comisia Europeană în Raportul “Education and Training Monitor 2019 - Romania¹”, precum și în Raportului Băncii Mondiale din februarie 2018 privind condițiile și alternativele de transport școlar².

La nivelul legislației din România, în perioada 2017-2022 au existat multiple schimbări. În anul 2016, Guvernul României a adoptat HG nr. 863/2016, prin care s-a prevăzut ca operatorii de transport să practice anumite tarife pentru elevi. HG-ul nu a fost respectat pentru că impunea abuziv o obligație de serviciu public, iar elevilor li s-au decontat doar parțial cheltuielile cu transportul. Conform legislației europene, tarifele se puteau aplica doar dacă autoritatea care le impunea era autoritate contractantă, cum ar fi consiliile locale.

În ciuda presiunii societății civile, Guvernul României a emis în data de 25.06.2019 OUG nr. 51/2019, prin care a scos transportul județean de persoane din sfera serviciilor publice, făcând astfel imposibilă impunerea unor obligații de serviciu public operatorilor de transport. În urma Ordonanței, în vara anului 2019, a avut loc tragedia de la Caracal, unde 2 elevi care au fost nevoite să folosească curse la ocazie au fost ucise, așa cum a reținut și Ministerul Public prin rechizitoriu³.

În urma prezentei tragedii, Parlamentul României a respins OUG nr. 51/2019 prin Legea nr. 34/2020. Guvernul României a emis OUG nr. 70/2020 prin care a stabilit o situație tranzitorie pentru încheierea contractelor de serviciu public, prin care a introdus de asemenea gratuitatea elevilor la transport, fiind însă implementată cu un mecanism bugetar deficitar.

În acest sens, pentru a remedia haosul generat de OUG nr. 70/2020, Parlamentul României a adoptat în noiembrie 2020 Legea nr. 226/2020, prin care a fost introdusă gratuitatea elevilor la transportul județean. Totuși, Guvernul României nu a asigurat sume în bugetul de stat în acest sens, și a adoptat, după anunțuri repetate, OUG nr. 50/2021, prin care s-a creat o confuzie legislativă care a introdus o procedură paralelă de decont în legea educației. Astfel,

¹ “Already, long walking distances to kindergartens in rural areas and commuting costs are barriers to accessing quality education, while school transportation services are insufficient, particularly in rural areas”

² “Creșterea treptată a numărului de utilizatori ai serviciilor de transport pe nivel de învățământ înseamnă că serviciile de transport școlar adecvate și accesibile reprezintă elemente critice în cazul liceelor”

³ “Dată fiind lipsa mijloacelor de transport în comun între satele din România, autostopul reprezintă o activitate obișnuită, nefiind prima oară când victimele ieșiseră la ocazie. “.

transportul județean era atât gratuit prin subvenționare, cât și decontat, acest lucru fiind însă imposibil, pentru că un serviciu gratuit nu poate fi decontat.

În acest context, unele Consilii Județene au încălcat legea și au refuzat să asigure gratuitatea elevilor, invocând ordonanța, în ciuda faptului că aceștia aveau în continuare aceeași obligație. Astfel, conform “Analizei asigurării transportului județean gratuit din România”, doar 3 CJ-uri au asigurat gratuitatea. Mai mult, conform aceluiași raport, decontul asigurat de Ministerul Educației acoperă doar 29,46% din costurile reale ale abonamentelor. Mai mult, au existat Consilii Județene care au condiționat explicit asigurarea transportului gratuit al elevilor de primirea unor sume de la bugetul de stat (CJ Constanța prin HCJ nr. 20/2021), nefăcând însă niciun efort pentru a obține aceste sume, elevii devenind victimele jocurilor politico-economice ale autorităților statului.

Recomandări:

- Respingerea de către Senatul României a Ordonanței de Urgență Nr. 50/2021 și revenirea la Legea nr. 226/2020;
- Asigurarea la nivelul bugetului de stat de fonduri destinate către județe pentru asigurarea subvențiilor pentru transportul gratuit al elevilor;
- Necondiționarea asigurării transportului județean gratuit al elevilor de primirea sumelor de la bugetul de stat;
- Implicarea prefectilor la nivelul județelor pentru asigurarea încheierii contractelor de delegare a serviciului public de transport județean în termenul prevăzut de către lege.

- **Universitar**

Studentii reprezintă acea categorie socială cu cea mai mare nevoie de mobilitate. Fie că este vorba despre naveta către facultate, deplasări către orașul de unde provin, deplasări în interes turistic, social sau cultural, studentul tipic realizează o multitudine de drumuri utilizând varii mijloace de transport în comun. Pe acest fundament factual, statul român a înțeles să pună la dispoziția lor anumite facilități pentru transportul în comun. Astfel, în 2011, odată cu adoptarea Legii educației naționale nr. 1/2011, studenții au primit o reducere de tarif de 50% pentru mijloacele de transport în comun intern auto, feroviar și naval⁴.

Deși legea prevedea aceste facilități, ele nu au fost respectate în totalitate. Un foarte bun exemplu este transportul județean, unde studenții nu au beneficiat niciodată de reduceri de 50% asigurate de consiliile județene. Nici în ceea ce privește transportul local situația nu a stat foarte bine încă de la început, existând localități unde autoritățile locale nu au respectat

⁴ Articolul 205, alin. (2): „În timpul anului școlar, studenții beneficiază de tarif redus cu minimum 50% pe mijloacele de transport local în comun, transportul intern auto, feroviar și naval. Studenții orfani sau proveniți din casele de copii beneficiază de gratuitate pentru categoriile de transport stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.”

legea, precum [Municipiul Constanța](#), unde abia în anul 2016, la distanță de 5 ani de la adoptarea legii, studenții au putut beneficia de acest drept.

În ceea ce privește transportul feroviar, studenții au putut beneficia de reducerea de tarif de 50% până în anul 2017, când, prin Ordonanța de Urgență nr. 2/2017 a fost acordată gratuitate pentru transportul feroviar studenților înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență. Deși amplu disputată, această măsură s-a dovedit a fi una benefică atât pentru studenți, cărora le-a permis să își satisfacă nevoile de mobilitate și, implicit, de socializare, turism și culturalizare, cât și creșterea numărului de călători care utilizau transportul feroviar în detrimentul autovehiculelor. Conform unei [analize realizate de Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România](#), impactul bugetar al acestei măsuri a fost de 544 milioane de lei, cu un număr de călătorii de 18.650.399 în perioada februarie 2017 – iunie 2019. Astfel, această măsură extrem de benefică pe plan social, cultural și de mediu a avut un impact de nu mai mult de 0.023% din PIB în anii 2017 și 2018.

În anul 2021, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 8/2021, Legea educației a fost modificată din nou, iar gratuitatea studenților a fost eliminată, revenindu-se la reducerea de tarif de 50%. Această măsură a fost adoptată fără consultări prealabile ale societății civile și fără o analiză de impact sau justificare. Deși, așa cum am arătat, impactul bugetar era unul scăzut, iar beneficiile numeroase, Guvernul României a considerat oportun să elimine această facilitate. La momentul eliminării măsurii, reacția organizațiilor studențești nu a fost una foarte de amploare, existând doar câteva proteste de scurtă durată.

La un an distanță, în februarie 2022, un număr de 10 studenți din diferite facultăți au inițiat o serie de acțiuni în instanță împotriva Guvernului României, urmate de sesizări ale Curții Constituționale în ceea ce privește neconstituționalitatea Ordonanței de Urgență prin care gratuitatea a fost eliminată. La acest moment, Curtea Constituțională a României urmează să judece în ce măsură actul normativ a fost adoptat respectând rigorile constituționale.

Recomandări:

- Modificarea în Parlamentul României a OUG nr. 8/2021 în sensul eliminării prevederilor art. VI, punctele 2 și 3.
- Realizarea unui raport național coordonat de Ministerul Educației, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii privind implementarea reducerilor de tarif pentru transportul local, județean și interjudețean al studenților.
- Soluționarea cazurilor punctuale de încălcare a legii prin monitorizarea activă de către prefectii județelor.

1.2. Abuz sexual în școli

Recomandări din ciclul anterior: 114.166, 114.151

Actualmente în România, deși țara are o legislație dezvoltată pe interzicerea, combaterea și pedepsirea cazurilor de abuz sexual din instituțiile de învățământ inferior, din punct de vedere practic problema nu reprezintă o prioritate pentru autoritățile ce aparțin sistemului de învățământ. Acest lucru ne-a fost repetat demonstrat de atitudinea profesorilor, directorilor, consilierilor și inspectorilor cât și de nenumăratele mărturii de care grupul Girl Up România dispune. Acestea fiind spuse, un alt element ce pune la lumină lipsa de interes a Ministerului Educației cu privire la abuzul sexual din școli este lipsa unei rețele de date centralizate care să documenteze atât informațiile cazului individual, cât și procesul ulterior reclamației (anume consecințele pe care le suferă agresorul și ajutorul oferit victimei).

Lipsa unei baze de date oficiale devine o scuză a inacțiunii autorităților, astfel cazurile raportate ajung a fi ignorate, numai ca apoi (puținele dintre ele) sa fie redeschise și pedepsite într-o manieră neserioasă și dăunătoare.

Legislația României definește abuzul sexual prin Legea nr. 272/2004, cu modificările ulterioare, art. 94, alin. (1) și Hotărârea nr. 49 din 19 ianuarie 2011, II. 2. 1. A. c). Procedura de raportare a cazurilor de violență sexuală în școli se încadrează sub Ordinul nr. 4.343/2020 din 27 mai 2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică - bullying coroborată cu Planurile de Acțiune împotriva violenței ce trebuie elaborate anual de către Inspectoratele Școlare Județene. Problema principală este că bullying-ul este definit, în același document, ca interacțiunea dintre elevi, scăpând din vedere abuzul de putere al profesorilor (abuzul profesor-elev se poate încadra la formele grave de violență prezentate în același ordin, însă accentul nu cade pe această problemă). În hotărârea Nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie, Anexa 1, IV. 1. 3. A, Observații, a) este prevăzut faptul că orice instituție care are contact direct cu copiii este obligată să aibă, în regulamentul de ordine interioară, o procedură de semnalare a cazurilor de violență asupra copiilor, aceleași obligații nu sunt reluate și în Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, documentul care dictează conținutul regulamentelor de ordine interioară din fiecare școală.

Birocratizarea excesivă, structura neclară a responsabilității și împărțirea procedurii între mult prea multe documente îngreunează modul în care se face raportarea cazului și reduce șansele acestuia de a fi rezolvat.

Un caz recent care ilustrează incoerența procedurală și trivialitatea cu care este tratat fenomenul s-a petrecut la Constanța. Mai mulți copiii au fost atinși indecent de unul dintre profesori, directoarea școlii a sesizat pe camerele de luat vederi și a raportat totul Inspectoratului Școlar Județean, în speranța de a primi sprijin. Inspectorul Școlar General a catalogat faptele grave ca fiind “o joacă stupidă”, deși victimele, elevi ai liceului, erau vizibili afectați de lucrurile care li se întâmplaseră. Directoarea a apelat la poliție în acest caz,

însă a admis că procedurile nu sunt suficient de clare în astfel de cazuri și nu știi la cine trebuie să apelezi⁵.

Pentru a privi problema și din ochii unor victime, vom include câteva fragmente din mărturii primite de grupul informal Girl Up România, păstrând anonimitatea acestora:

- ”În clasa a 6-a stăteam în bancă, un coleg m-a ținut de cap și a început să mă lovească cu penisul în față, a fost ceva rapid, nu am avut timp nici să reacționez. Mi-au dat lacrimile de șoc iar tot ce a făcut diriginta a fost să se ia de mine să nu mai plâng că îi dau apa la moară băiatului, că sunt țintă ușoară și de aceea face ce face. El nu a întâmpinat nicio sancțiune.”
- „Aveam 13 ani și eram în echipa de volei a școlii. Profesorul cu care ne antrenam era în vârstă. Într-o zi a venit în spatele meu și s-a frecat de mine sub pretextul că mă învață cum să fac mișcarea corectă. Avea o erecție. I-am povestit unei profesoare și mi-a spus că nu am ce să fac pentru că directoarea o să spună că exagerez.”
- „Eram clasa a 7-a, stăteam în prima bancă și pe tot parcursul orei profesorul meu de istorie s-a holbat la mine, până când colegii din spatele meu au observa că acesta avea o erecție. Restul anului l-am petrecut în ultima bancă. Când ne-a adus notele de la un test m-a întrebat dacă sunt dispusă să fac ceva pentru nota 11.”

Cazurile există și suntem conștienți că există tocmai datorită curajului victimelor de a vorbi despre experiențele lor. Raportul World Vision România a dezvăluit faptul că unul din patru copii intervievați au fost supuși comentariilor sexuale cu privire la corpul lor la școală⁶.

Printre recomandările noastre se numără:

- Introducerea în ROFUIP (Regulamentul-Cadru de Organizare Și Funcționare a Unităților de Învățământ Preuniversitar) a articolelor referitoare la abuzul sexual și obligativitatea școlilor de a construi proceduri simple de urmat pentru raportare și soluționare;
- Coroborarea legislației pentru a forma un singur document referitor la protecția împotriva abuzului sexual în școli;
- Diferențierea între „bullying” și abuz sexual în documente oficiale;
- Introducerea mecanismelor de supraveghere a profesorilor (de ex: camere de supraveghere audio-video în sălile de clasă, cazuri auto-sesizate de direcțiunea școli);
- Introducerea unor mecanisme transparente și accesibile pentru a raporta incidente de abuz din partea profesorilor (și colaborarea cu societatea civilă - ONG-uri, UNICEF și supraviețuitori ai fenomenului - în construirea și implementarea acestor mecanisme);
- Ateliere obligatorii pentru elevi la începutul liceului unde sunt informați despre ce constituie un abuz, cum îl pot raporta, resursele pe care le au la îndemână;
- Implementarea unor ateliere obligatorii pentru profesori despre cum să identifice un caz de abuz sexual în rândul elevilor săi, resursele la care pot apela într-o astfel de situație și sancțiunile existente;

⁵ <https://www.libertatea.ro/stiri/elevi-dintr-o-comuna-din-constanta-abuzati-sexual-de-profesorul-lor-de-romana-timp-de-mai-multi-ani-4225618>

⁶ https://fb.watch/f-Kqtt_LFU/

- Penalități grave pentru corpul de conducere al instituțiilor de învățământ care nu iau în considerare rapoartele (pe tematica de abuz sau hărțuire sexuală) primite de la elevi sau de la alți profesori;
- Acordarea unui ajutor specializat școlilor și liceelor unde un caz de abuz sexual a fost raportat;
- Existența, la nivelul fiecărei școli, a unei persoane specializate pe abuzul sexual care să ajute victimele prin procedura de raportare - persoană de suport;
- Implementarea unui mecanism de colectare și centralizare a datelor privind hărțuirea și agresiunea sexuală în instituțiile de învățământ, cu scopul publicării statisticilor actualizate despre fenomen;
- Ridicarea vârstei de consimțământ sexual la 16 ani.

2. Discriminarea minorităților

2.1. Comunitatea romă

A. Status-quo (the current situation):

În prezent, cadrul strategic și normativ al României în ceea ce privește problematica incluziunii minorității romă se regăsește, în principal, în OG 137/2000 (cu toate modificările și completările ulterioare), OUG 31/2002 modificat prin L 217/2015, L2/2021 și în „Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității romă pentru perioada 2021-2027”.

România, conform estimărilor publicate de Consiliul Europei, găzduiește cea mai numeroasă comunitate de persoane de etnie romă (sau cu origine provenită din minoritatea etnică romă), cu cca. 1.200.000 - 2.500.000 persoane⁷. Raportat la o aproximare a populației României de cca. 18.000.000, comunitatea romă reprezintă 6.66% - 13.18%. Romii au ajuns pe teritoriul României în jurul anului 1350⁸. Dezrobirea romilor a avut loc cca. 500 de ani mai târziu, în anul 1856⁹.

Astăzi, principalele probleme cu care comunitatea romă se confruntă în România sunt: accesul la educație, accesul la sistemul de sănătate, accesul la trai decent, insuficiența protecției sociale, lipsa reprezentativității, propaganda antiromă și excluderea socială. Rețelele mediatice autohtone documentează anumite cazuri din România ce dovedesc existența reală a acestor probleme, printre care:

- 1) **Interzicerea accesului la servicii recreative.** „Ora din Sibiu” documentează cazul unui grup de copii de etnie romă cărora li s-a interzis accesul la singurul parc acvatic din proximitate. Grupul de copii, însoțit de reprezentanți ai unui ONG local, nu a putut accesa spațiul recreativ din cauza unor așa-pretinse experiențe trecute ale

7

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680088ea9>

⁸ Viorel Achim - The Roma in Romanian History, editura Central European University Press

⁹ Legiuirea pentru emanciparea tuturor țiganilor din Principatul Țării Românești, 1856

proprietarului cu alte grupuri de copii romi. Până în momentul redactării acestui document, nicio măsură nu a fost dispusă în acest caz¹⁰.

- 2) **Obstrucționarea accesului la transport și negaționism al discriminării.** În județul Sălaj, accesul într-un mijloc de transport al unei femei de etnie romă și al copiilor acesteia a fost interzis fără motiv de către șoferul vehiculului. Aceasta, contestând verbal decizia șoferului, a fost agresată fizic prin lovituri cu un obiect contondent. În cadrul procesului de judecată, s-a reținut faptul că obiectul nu este discriminarea, deoarece componenta discriminatorie este strict speculativă. Mai mult, pe lângă pedepsirea comportamentului șoferului prin închisoare cu suspendare, femeia a fost și ea sancționată cu amendă și închisoare în caz de neachitare¹¹.
- 3) **Perpetuarea stereotipurilor și atac mediatic.** În contextul războiului ruso-ucrainian, mai multe canale de știri media-online au documentat cazul unor cetățeni ucraineni de etnie romă care au reușit să captureze un tanc inamic. Însă, din dorința viralizării subiectului, s-a apelat la stereotipurile infracționale ale comunității rome, iar știrea a fost prezentată ca „tancul furat de romi”¹².

Conform studiilor în domeniu, cca. 80% dintre persoanele de etnie romă sunt în riscul sărăciei¹³. Astfel, un mecanism menit să asigure posibilitatea unui trai decent este venitul minim garantat. Însă, media valorii veniturii minim garantat este de mai puțin de un euro pe zi, acesta scăzând treptat în funcție de numărul beneficiarilor din locuință. Reprezentanții ERGO Network vorbesc despre problema birocratizării sistemului și stigma „persoanei asistate social” ca alte elemente ce îngreunează sau blochează accesul pentru posibili beneficiari¹⁴.

B. Verdict

Număr	Țara care a propus	Recomandare	Verdict
114.187	Albania	Take appropriate measures to give full access to education, health care, employment and social inclusion to Roma children	Neîndeplinit
114.75	Ghana	Take steps to address all reported cases of racist hate crimes committed against	Îndeplinit prin adoptarea L 2/2021 supranumită „Legea antiț*ganismului”.

¹⁰ <https://www.oradesibiu.ro/2022/07/01/copiii-romi-au-interdictie-la-strandul-din-sibiu-patron-imi-selectez-clientela-mi-au-umplut-piscinele-cu-mustar/>

¹¹ <https://www.libertatea.ro/stiri/femeia-saraca-batuta-de-un-sofer-de-microbuz-a-fost-condamnata-la-amenda-sau-inchisoare-iar-barbatul-a-primit-cu-suspendare-4228459>

¹² <https://www.hotnews.ro/stiri-razboi-ucraina-25396083-tanc-rusesc-furat-romi-sambata-noapte-sudul-ucrainei.htm>; https://www.realitatea.net/stiri/extern/video-cum-se-fura-un-tanc-rusesc-de-40-de-tone-romii-din-sudul-ucrainei-au-reusit_621be4604352121e79768088; <https://alephnews.ro/guvern/rusia-ucraina/romii-ucraineni-au-furat-un-tanc-rusesc-in-timpul-noptii/>

¹³ <https://ergonetwork.eu/wp-content/uploads/2021/11/8-Social-protection-unemployment-benefits-2.pdf>

¹⁴ <https://ergonetwork.eu/>

		the Roma minority, including anti-Roma hate speech rhetoric and negative stereotypes	
114.197	Elveția	Implement the existing legal framework on segregation, and in particular expedite the concrete implementation of the national strategy for Roma inclusion 2015–2020.	Îndeplinit parțial prin adoptarea și aplicarea generală a Ordinului Cadru privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar.
114.196	Suedia	Develop an effective system to follow up the implementation of the National Strategy with clear measurable targets and assigned responsibility to follow up progress; consider introducing obligatory information in schools about the historic treatment of Roma; and develop programmes to counter negative stigma in schools, as well as in different public institutions.	Îndeplinit parțial prin activitatea și livrabilele Agenției Naționale pentru Romi și ale Punctului Național de Contact pentru Romi din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene; Neîndeplinit; Neîndeplinit.
114.195		Step up efforts to improve the position of Roma people in line with the European Union framework for National Roma Integration Strategies up to 2020, for example in terms of ensuring access to education, appropriate housing and economic inclusion	Îndeplinit prin adoptarea „Strategia guvernului româniei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027”.

C. Recomandări

- Debirocratizarea sistemului de accesare al venitului minim garantat, cu scopul de a facilita fructificarea de către posibili beneficiari prin scăderea exigențelor și prin implementarea unor sisteme de suport, până la finalizarea strategiei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027”.
- Dezvoltarea de strategii locale cu privire la incluziunea minorității rome, cu scopul de a răspunde problemelor specifice unor comunități ce prezintă anumite particularități regionale, în completarea prezentei strategii de incluziune.
- Incriminarea perpetuării clare a stereotipurilor ce dăunează procesului de incluziune a minorității rome prin sancțiuni corespunzătoare și direct proporționale până la ajungerea la maturitate a prezentei strategii de incluziune.

2.2. Comunitatea LGBTQI+

Situația persoanelor ce fac parte din comunitatea LGBTQI+ în România se află în una dintre cele mai dificile și oprimate poziții din întreaga Europa. În România nu există nici o bază de date care să documenteze și centralizeze cazurile de violență, discriminare sau hărțuire la adresa persoanelor LGBTQI+ ceea ce conduce la perpetuarea acestui tip de comportament, afectând și victimele (prin lipsa unei rețele de susținere, lipsa unor consecințe concrete legale, lipsa unui sprijin din partea autorităților, etc.). Mai mult, proiecte legislative recente (primul din 2020 și al doilea din 2022) pun în pericol și mai mult siguranța, bunăstarea și drepturile persoanelor LGBTQI+.

Pe 16 iunie 2020, Senatul României a adoptat o modificare asupra Legii Educației Naționale care interzicea informațiile publice despre identitate de gen în spațiul educațional școlar, universitar și profesional. Această modificare a pus în afara legii orice discuție din cadrul școlilor, liceelor și universităților despre identitate de gen și persoane transgender, instigând la discriminare împotriva persoanelor transgender și intersex din România. Datorită unei mobilizări impresionante a mediului academic și activist, legea nu a trecut.

Pe 2 mai 2022, Senatul României a adoptat tacit un proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, ce interzice diseminarea de informații privind orientarea sexuală și identitatea de gen către minorii. Acesta a primit mai apoi un răspuns favorabil din partea Comitetului Român pentru Drepturile Omului în Camera Deputaților pe 8 iunie 2022.

Acest proiect de lege, dacă ar fi adoptat, ar conduce la consecințe dezastruoase asupra comunității LGBTQ+ din România, asupra dreptului unui copil de a avea access la o educație completă și asupra dreptului universal de liberă exprimare. Un astfel de proiect de lege este totodată îngrijorător de asemănător cu un tip de cenzură - trăsătură inadmisibilă pentru orice stat ce se dorește a fi numit democrat.

Astfel de inițiative nu fac decât să sporească atacurile asupra membrilor comunității LGBTQ+. Pentru a înțelege într-un mod mai amplu și mai practic efectul nociv pe care astfel proiecte de lege le au asupra societății civile, vom include în acest raport cazul a doi tineri queer care au fost agresați fizic într-unul dintre cele mai mari parcuri din capitală pentru faptul că își manifestau aprecierea reciprocă printr-un sărut. ”I-a dat unuia dintre ei un picior în spate, în fund. Cel mare a vrut să îl protejeze pe iubitul lui și a încercat să riposteze, dar atunci au venit patru prieteni de-ai bărbatului respectiv care i-au luat la bătaie și i-au înjurat pe motiv că se pupau în spațiul public unde erau și copiii, deși noi când i-am găsit băieții erau destul de retrași.” este una din propozițiile incluse în testimonialul unui martor (extrasă dintr-un articol Vice România). În urma actului de violență, cei doi tineri au chemat poliția care le-a spus că din cauza faptului că agresorii deja părăsiseră parcul, singura opțiune rămasă este să depună o plângere. Cei doi au ales totuși să nu urmeze această cale, decizie influențată de incapacitatea sistemului juridic român de a proteja persoanele LGBTQ+, de cele mai multe ori rezultând într-o retraumatizare a victimelor.

Un caz recent s-a petrecut pe 1 octombrie, când o persoană queer a fost agresată în metrou de către trei bărbați care au strigat *Venim după cei ca tine*. Alina Dumitriu, activistă pentru drepturile comunității LGBTQ+ a consemnat într-un articol faptul că *actele de violență s-au intensificat, astfel în doar două săptămâni, în București, Timișoara, Cluj și Iași au fost agresate cinci persoane queer. Unele dintre ele au avut nevoie de spitalizare*¹⁵.

În România, persoanele LGBTQ+ sunt zilnic predispuse la hărțuire, discriminare, abuzuri și nesiguranță, țara nedând dovadă de vreo intenție la a schimba această crudă realitate, fapt ce este puternic influențat de relația strânsă dintre Biserica Ortodoxă Română și mediul politic românesc. Prin privarea minorilor de dreptul la o educație completă cu privire la sexualitate și identitate de gen, statul doar continuă să predisună grupuri oprimare la mai mult risc.

La nivel educațional, din propria experiență în lucrul cu tinerii queer, am observat că mulți dintre ei sunt victime ale bullying-ului atât de către profesori, cât și de către elevi. Mărturia unuia dintre ei a rămas cu noi în activitatea noastră. Acesta ne-a spus *Nu putem să continuăm să ne salvăm unii pe ceilalți de la moarte*, referindu-se la gradul mare de sinucideri sau tentative de sinucideri din rândul tinerilor queer din cauza discriminării.

Printre recomandările noastre, inspirate de către cele oferite de alte state membre ONU se numără:

- Investirea în programe de training și campanii de informare pentru reprezentanții poliției române, judecătorilor și procurorilor pentru a garanta investigații eficiente asupra crimelor comise împotriva comunității LGBTQ+;
- Investirea în programe integrate pentru comunitatea LGBTQ+, a cărui acces la resurse este îngreunat de prejudecăți
- Introducerea în programa școlară a modulelor de istorie queer

¹⁵ <https://www.vice.com/ro/article/v7vya9/victima-abuz-metrou-bucuresti>

- Campanii de comemorare despre victimele articolului 200, articol ce pedepsea relațiile între persoane de același sex cu închisoarea. Acesta a fost abrogat abia în 2001.
- Înființarea unor campanii naționale de informare a publicului asupra prejudecății negative și discriminării bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen;
- Înființarea unor campanii naționale de informare a publicului asupra prejudecății negative și discriminării împotriva persoanelor diagnosticate cu HIV/AIDS;
- Asigurarea faptului că toate crimele de ură împotriva persoanelor LGBTQ+ sunt investigate în mod ireproșabil și eficient și că agresorii sunt pedepsiți în conformitate cu legea;
- Crearea unor hub-uri locale pentru tineri, unde pot face peer-to-peer education și grupuri de suport pentru comunitatea LGBTQ+;
- Asigurarea că personalul școlar este instruit privind identitatea de gen și sexualitatea și, mai mult, consilierii școlari au experiență în lucrul cu tinerii LGBTQ+.